

Proslavljeni hrvatski dirigent govori
o izazovima svoje profesije

Publika sluša ono što mi osjećamo

ROBERT
HOMEN

Crnogorski simfonijski orkestar večeras će u 20 sati nastupiti na Velikoj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta pod vođstvom dirigenta Roberta Homena.

Maestro Robert Homen stalno je kao dirigent angažovan u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, te na Muzičkoj akademiji u Puli, a večeras prvi put nastupa za dirigentskim pulatom Crnogorskog simfonijskog orkestra. Na programu je uvertira za **Mocartovu** operu "Figarova ženidba", Italijanska simfonija **Feliksa Mendelsoha** te Koncert za čembalo i orkestar **Karla Filipa Emanuela Baha**, u kojem će se solistički predstaviti **Egon Mihajlović**.

Robert Homen (1972), rođeni Kotoranin, koji je svoje muzičko obrazovanje započeo u Sarajevu, a kasnije nastavio u Zagrebu, o ljepoti odrstanja u muzičkoj porodici, o muzičkom oblikovanju i sazrijevanju, o "velikoj avanturi" koja ga uvijek iznova čini "neponovljivim", govori za "Vijesti".

Potičete iz porodice muzičara, Vaš otac **Miroslav** poznati je dirigent koji je takođe nastupao sa CSO na Velikoj sceni CNP-a. Kolika je priviljija odrastati u muzičkoj familiji kada shvatite da je ta profesija i Vaš izbor, ili je nastavak tradicije nešto posve prirodno?

"Odrastati u porodici muzičara kao i sve drugo, ima i dobre kao i loše strane. Svakako je pozitivno od malena biti blagoslovljen stalnim prisustvom muzike. Kada uzmemmo u obzir koliko je muzika kao umjetnost prisutna i sastavnica ljudskog života, biti od malena involuiran u muzičku estetiku dođe zaista poput blagoslova. Naravno, za karijeru i izgradnju osobnosti, posebno osobnosti jednog dirigenta, profesije gdje je iskustvo izrazito bitna stavka, pokušati se izgraditi uz ime oca, već dokazanog dirigenta sa sjajnom karijerom, poprilično je breme ali i motiv. Da li je potpuno prirodno što sam dirigent s obzirom da mi je to i otac? Teško mi je to reći. Svakako je dobro što su me roditelji odgovorili kada sam imao kakvih 15 godina da ne napustim muzičku školu, što sam u napadu adolescentskih hormona svakako bio odlučio, jer sam poželio baviti

se glumom ali da li bih bio dirigent danas je pitanje na koje nikada neću znati odgovor. Naime, moja prva ljubav je bila kompozicija ali na nagovor oca sam upisao dirigiranje za koje se pokazalo da mi dobro ide. Što bi bilo da sam upisao kompoziciju - ne znam. Znam da me ništa ne sprečava da jednom opet počnem komponovati."

bar muzičar. Potrebno je biti i dobar pedagog, altruista, pogotovo za dirigenta koji stvara muziku indirektno. Svaki drugi muzičar reproduktivac ima privilegiju da stvori umjetničko dijelo neposredno. Bilo da svira instrument ili da pjeva. Ali dirigent treba stvoriti muziku preko ljudi, izraziti svje unutarnje ja preko kolega muzičara. To je teško. Za uspijete, sve vam se samo od sebe posloži."

Vaš je stalni angažman u zagrebačkom HNK-u, ali karijeru i reputaciju gradite i saradjom sa brojnim ansamblima u regionu. Da li se tokom godina mijenjao i modificirao Vaš dirigentski credo, Vaš

Homen: "Jezik muzike je jezik ljubavi"

Jesu li lijepi i vrijedni aspekti Vašeg dirigentskog angažmana dovoljni da se zanemari altera pars profesije, i težina koju prosječan

to nije dovoljno samo osjećati muziku u sebi već je i znati prenijeti i uvjeriti muzičare u svoju viziju. To je osnovno. Što se tice zakulisnih igara koje ste dobro okarakterizirali kao altera pars, vjerujem da

"Svaki put kada nanovo izvodim neko djelo otkrivam nove slojeve, izazivam nove pristupe, tražim ponovo sebe, a ja se kao i svako mijenjam i svaku izvedbu bojim novom bojom. To je zapravo divno, na taj način ovaj poziv nikada ne može postati dosadan. Muzika je jedna velika avantura", ističe Homen

I ljubitelj muzike ne poznaće, od često zakulisnih radnji i odnosa iza scene do fizičkih i inih napora koji "potvrduju" svaku interpretaciju?

"Sve što je ljudsko, svaka profesija ima svoja iskušenja. Psihološki i sociološki aspekti su u svakom poslu prisutni. Nije dovoljno da si samo do-

ako iskreno radite svoj posao, ako iskreno volite muziku i svoju profesiju, sve će se zakulisne kockice posložiti kako treba. A to vjerujem da ne vrijedi samo za muzičare, niti čak za profesije uopšte već je to po meni umjetnost življenja. Biti iskren u onom što radiš, željeti činiti dobro, to je propusnica za sve. Ako to

odnos prema partituri, orkestru. Dobijate li sa iskustvom i neke nove arome u djelima koja ste već radili?

"Svakako da je iskustvo vrlo bitno za jednog dirigenta. S tim u vezi je i ovo vaše pitanje. Svaki put kada nanovo izvodim neko djelo otkrivam nove slojeve, izazivam nove pristupe, tražim ponovo sebe a ja se kao i svako mijenjam i svaku izvedbu bojim novom bojom. To je zapravo divno, na taj način ovaj poziv nikada ne može postati dosadan, on se svaki put iznova mijenja kao što se i ja kao osoba mijenjam. Muzika je jedna velika avantura."

"Publika sluša ono što mi osjećamo" - rekli ste na probi muzičarima crnogorskog ansambla. Na čemu zasnivate svoj odnos sa ansamblom, kako naći mjeru između autoriteta, distance, povjerenja, improvizacije...?

"Ako iskreno radite to što radite, to kako sam već rekao ne može promašiti svoj cilj. Najbitnije je samoj muzici pristupiti ponizno, kao dijete. Iskreno se diviti njenoj estetici, to svaki muzičar, kolega osjeti i tada smo svi kompaktna cjelina. Tako se najbolje izgrađuje autoritet. Naravno, nekada kolektiv, masa da tako kažem, ima svoj loš dan uzrokovani iscrpljenošću našeg posla i ponaša se poput djeteta u napadu bjesa. Tada je potrebno biti malo i oštar da ne nastane anarhija ali to je vjerujte dosta rijetko."

Tanja JOVOVIĆ

MUZIKA je univerzalni jezik

Rođeni ste u Kotoru, odrasli u Sarajevu, živite u Zagrebu. Koliko su Crna Gora, BiH i Hrvatska, kao tri kulturološki i mentalitetni različite sredine zapravo povezane i komplementarne u svojim kontrastima i sličnim "problematikama" kada je muzika u pitanju. Jesu li institucije onaj vodeći i povezujući faktor koji ima najveću ulogu i odgovornost?

"Kulturne institucije, da. Mislim da regija, prije svega, treba zasnovati sa-

radnički odnos u kulturi jer je to najbezboljniji način uspostavljanja dobrih odnosa. Iz toga će se roditi i ostali elementi suradnje koja je neophodna za zdrav suživot. Svi smo mi ljudi, svi osjećamo i strah i ljubav neovisno otkud dolazimo. Trebamo poraditi na ovom drugom, na ljubavi. Muzika je univerzalni jezik koji spaja i najrazličitije kulture i narode a ne samo narode sa ovih prostora koji zapravo imaju puno toga zajedničkog. A jezik muzike je jezik ljubavi."